

Pagna ewlenija>Drittijietek>Imputati (proċeduri kriminali)

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

I-Ingliż

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin: **en** diġà ġew tradotti.

Swipe to change

Imputati (proċeduri kriminali)**Irlanda**

Dawn l-iskedi informattivi jispjegaw x'jiġri meta persuna tkun suspettata jew tiġi akkużata b'delitt li jinstema' permezz ta' proċess quddiem qorti kriminali. Għal informazzjoni dwar reati minuri tat-traffiku fit-triq, li ġeneralment iġorru piena fissa bħal pereżempju multa, ara l-Iskeda Informattiva Nru 5. Jekk inti l-vittma ta' delitt, tista' ssib l-informazzjoni kompluta dwar id-drittijiet tiegħek hawnhekk.

Harsa fil-qosor lejn il-proċess kriminali

L-An Garda Siochána għandhom għadd ta' poteri biex iwaqqfu persuna u jagħmluha perkwiżizzjoni, kif ukoll poteri biex jarrestaw persuna jekk jemmnu li tkun wettqet reat jew li tkun qed twestaq reat li tiegħu tista' tiġi arrestata.

Meta tkun fil-kustodja tal-Garda, membru tal-An Garda Siochána jispjegalek id-drittijiet tiegħek u dawn jinkludu d-dritt li tkellem avukat u tabib u d-dritt li jkollok interpretu preżenti jekk tkun teħtieġ wiehed. Hemm dispożizzjonijiet speċjali fir-rigward ta' tfal li jkun miżmuma taħt kustodja li jistipulaw li għandu jkun hemm adult xieraq waqt l-interrogazzjonijiet.

Jista' jkun li f'dan l-istadju titalab biex tagħti l-kunsens tiegħek biex jittieħdu kampjuni għat-testijiet tad-DNA, biex jittieħdu il-marki tas-swaba', biex jittieħdu ritratt u/jew biex tipparteċipa fi skjerament ta' identifikazzjoni.

Waqt l-investigazzjoni, membru tal-An Garda Siochána jista' jakkużak b'reat. Dan jista' jsir permezz ta' Att ta' Akkuza jew tista' tiġi nnotifikat b'taħrika biex tidher quddiem il-Qorti f'data partikolari. Il-Gardai jibagħtu fajl bid-dettalji tal-investigazzjoni lid-**Direttur tal-Prosekuzzjoni Pubblika** li jiddeciedi dwar jekk hemmx lok għal prosekuzzjoni min-naħa tal-Istat.

Tista' tiġi rilaxxat immedjatament fuq garanzija ("Station Bail") bil-kundizzjoni li tidher quddiem il-Qorti jew jista' jkun li jkun meħtieġ li titlob garanzija quddiem il-Qorti Distrettwali fi stadju ulterjuri.

Ir-reati minuri, magħrufa bħala 'reati sommarji' jinstemgħu quddiem il-Qorti Distrettwali. Ir-reati iktar serji jew ir-reati li jwasslu għal att ta' akkuza', jinstemgħu quddiem Imħallef u ġurija.

Tul il-proċess ta' gustizzja kriminali dejjem ikun hemm il-preżunzjoni tal-innoċenza fir-rigward tiegħek sakemm ma tiġix ippruvata l-htija.

Għandek dritt għal parir legali. Jekk ma tiffaħx tħallas għal avukat, tista' tapplika biex tingħata l-**għajnuna legali**.

Jekk tingħata piena, inti tkun ġejt misjub taħt mir-reat mingħajr dubju dettat mir-raġuni. Jekk tinstab taħt fil-Qorti Distrettwali għandek dritt ta' appell mill-piena jew mis-sentenza. Jekk tiġi lliberat, il-każ jispicċa hemm u ma jistgħu jittieħdu l-ebda passi ulterjuri kontra tiegħek.

Jekk tinstab taħt minn ġurija ta' reat li jwassal għal att ta' akkuza, m'hemmx dritt awtomatiku ta' appell u għandek tikkonsulta mal-avukati tiegħek dwar kif għandek tipproċedi.

Fl-iskedi informattivi għandek issib id-dettalji dwar dawn l-istadji kollha fil-proċess u dwar id-drittijiet tiegħek. Din l-informazzjoni ma tistax tissostitwixxi l-parir legali u hija maħsuba biss biex isservi ta' gwida.

Ir-rwol tal-Kummissjoni Ewropea

Jekk jogħġbok kun konxju li l-Kummissjoni Ewropea m'għandha l-ebda rwol fil-proċeduri kriminali fl-Istati Membri u ma tistax tassistik jekk ikollok xi lment.

F'dawn l-iskedi informattivi għandek issib informazzjoni dwar kif għandek tressaq ilment u lil min għandek tindirizzah.

Aghfas fuq il-links ta' hawn taħt biex issib l-informazzjoni li teħtieġ**1 – Kif tikseb parir legali****2 – Id-drittijiet tiegħi waqt l-investigazzjoni ta' delitt**

L-arrest

L-interrogazzjoni u l-investigazzjoni tal-pulizija

Il-perkwizizzjonijiet

L-ewwel smiġ fil-qorti

Il-tnejn għall-proċess quddiem il-qorti kriminali, jew eċċezzjoni ta' ammissjoni ta' htija qabel il-proċess quddiem il-qorti kriminali

3 – Id-drittijiet tiegħi matul il-proċess quddiem il-qorti kriminali**4 – Id-drittijiet tiegħi wara l-proċess quddiem il-qorti kriminali****5 – Reati tat-traffiku fit-triq**

L-aħħar aġġornament: 18/01/2024

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna **en** ġiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

1 – Kif tikseb parir legali

Huwa importanti hekk li tikseb parir legali indipendenti meta b'xi mod jew ieħor tkun involut fil-proċess kriminali. Dawn l-iskedi informattivi jinfurmawk dwar meta u f'lema ċirkostanzi inti intitolat li tkun rappreżentat minn avukat. Jinfurmawk ukoll dwar x'jista' jagħmel għalik l-avukat. Din l-iskeda informattiva ġenerali tinfurmak dwar kif għandek issib avukat u kif tista' tħallas l-ispejjeż tal-avukat jekk ma tkunx tiffaħ tħallashom.

Kif issib avukat

Jekk qiegħed miżmum taħt arrest u teħtieġ avukat, il-Garda jkollhom lista ta' avukati li jkunu lesti li jiltaqgħu miegħek b'urgenza biex jagħtuk parir. Il-lista tagħhom tkun tikkonsisti f'persuni magħrufa li jistgħu jmorru fl-Istazzjonijiet tal-Garda 24 siegħa fuq 24 siegħa.

Jekk m'intix taħt arrest imma teħtieġ parir minn avukat li jipprattika fil-qasam kriminali, tista' tikkuntattja lil-[Law Society of Ireland](#). Li tipprovdik b'ismijiet ta' avukati li jieħdu kawżi kriminali. Ma jistgħux jirakkomandaw xi uffiċċju legali partikolari.

Mod aħjar ta' kif issib avukat huwa bil-fomm, fil-każ li taf persuni li fil-passat kienu f'sitwazzjoni simili għal tiegħek. Alternattivament tista' tfitx fuq l-internet, peress li issa hafna uffiċċji legali għandhom il-websajt tagħhom li telenka l-qasam ta' xogħol li jispesjalizzaw fih.

Kif tħallas għal avukat

Fl-Irlanda hemm sistema ta' għajjuna legali li f'ċerti ċirkostanzi tista' tipprovd s-servizzi ta' avukat bla ħlas lil persuna li tkun suspettata jew mixlija b'reat.

Jekk qiegħed tinzamm f'Garda Station biex tiġi interrogat dwar reat, u tkun ma taħdimx jew taqla' paga baxxa probabbilment tkun intitolat għas-servizzi ta' avukat bla ħlas, skont [L-Iskema ta' Pariri Legali tal-Garda Station](#). Jeħtieġ li tiffirma formola għall-avukat tiegħek li tinkludi dikjarazzjoni li l-paga tiegħek hija inqas mil-limitu permess ta' EUR 20,316.00 jew li qed tirċievi ħlasijiet tal-għajjuna soċjali. M'hemm x iktar karti u formoli x'jintlew.

Jekk ġejt mixli b'reat inti intitolat li tapplika għall-għajjuna legali quddiem l-imħallef fil-qorti li tingieb quddiemha. Dan jissejjaħ [Ċertifikat għal Għajjuna Legali bla Ħlas](#). L-avukat tiegħek jgħinek biex tipprezenta l-applikazzjoni fil-qorti. Jekk m'għandekx avukat, spiss l-imħallef joffrilek l-għajjuna legali u jagħżillek avukat. Jekk int mixli b'reat serju u tkun ma taħdimx, huwa probabbli li tingħata l-għajjuna legali. Jekk għandek impjieg, jista' jkun meħtieġ li timla formola fejn tiddikjara d-dħul u l-ħruġ tiegħek.

Links relatati

[Għajjuna Legali fil-Qasam Kriminali](#) <https://www.legalaidboard.ie>

[Law Society tal-Irlanda](#) <https://www.lawsociety.ie>

L-aħħar aġġornament: 18/01/2024

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [en](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

2 - Id-drittijiet tiegħi waqt l-investigazzjoni ta' delitt

X'inhu l-iskop ta' investigazzjoni kriminali?

L-iskop ta' investigazzjoni kriminali huwa li tittieħed azzjoni rigward ilment dwar att kriminali li jkun sar minn membru tal-pubbliku, jew fejn il-Garda jissuspettaw li kien hemm xi ksur tal-liġi kriminali, u li jinstab/jinstabu l-persuna li tkun wettqet ir-reat. Normalment membru tal-pubbliku jirrapporta incident u l-Garda jirreagixxu billi jagħtu bidu għal investigazzjoni biex jiddeterminaw jekk ikunx fil-fatt sar ksur tal-liġi kriminali. Jekk iva, jibdew jinvestigaw il-kwistjoni aktar fil-fond.

Min jagħmilha l-investigazzjoni?

Kważi fil-każijiet kollha, id-dritt li jiġi investigat delitt jaqa' f'idejn il-Pulizija Irlandiża magħrufa bħala [An Garda Síochána](#). Il-Garda jistgħu jingħataw gwida legali dwar kif l-aħjar ikompli bl-investigazzjoni tagħhom mill-Uffiċċju tal-Avukati Ewlenin tal-Prosekuzzjoni (Id-Direttur tal-Prosekuzzjonijiet Pubbliċi) li huma l-uffiċjali legali li jmexxu l-biċċa l-kbira tal-prosekuzzjonijiet f'isem l-Istat Irlandiż.

Liema huma l-istadji ta' investigazzjoni kriminali?

L-ewwel stadju ta' investigazzjoni kriminali jikkonsisti fi tressiq ta' lment mingħand membru tal-pubbliku, jew l-identifikazzjoni ta' delitt suspettat minn xi Garda (membru tal-pulizija Irlandiża). Il-Garda jivverifikaw jekk l-incident, kif ikun ġie rrapportat, huwiex reat kriminali. Jekk iva, jibdew jinvestigaw ir-reat.

Huwa f'dan l-istadju li l-Garda jiddeciedu jekk ir-reat suspettat għandux jitqies bħala wieħed 'ta' natura serja' jew le. It-terminu 'ta' natura serja' jfisser kwalunkwe reat li teoretikament jista' jwassal għal piena ta' prigunerija ta' mill-inqas hames snin. Jekk ir-reat jaqa' taħt din il-kategorija jista' jiġi investigat mill-Garda, li jistgħu jużaw is-setgħa tagħhom biex jarrestaw u jzommuk f'għassa tal-Garda, u biex jinterrogaw waqt il-perjodu ta' detenzjoni. Id-drittijiet tal-arrest, id-detenzjoni u l-interrogazzjoni se jiġu diskussi aktar 'il quddiem f'din l-iskeda informattiva.

Jekk ir-reat ma jkunx wieħed ta' natura serja, il-Garda jkollhom restrizzjonijiet akbar fuq is-setgħat tagħhom. Dawn normalment ikollhom is-setgħa li jinvestigaw id-delitt li allegatament ikun sar, iżda ma jkollhomx is-setgħa li jarrestaw u jzommuk bl-iskop li jinterrogaw. Huma jkollhom biss is-setgħa li jarrestaw biex iħarruk b'konnessjoni mar-reat suspettat. Jekk ma jarrestawx għal reat li mhuwiex ta' natura serja, normalment itellgħuk il-qorti sabiex jinbeda l-istadju tal-proċess quddiem il-qorti kriminali.

It-tielet stadju ta' investigazzjoni jikkonsisti fil-ġbir ta' informazzjoni li tista' sservi bħala evidenza fi proċess quddiem il-qorti kriminali li jsejtn aktar tard. Dan il-proċess ta' ġbir ta' informazzjoni jista' jiehu diversi forum, u d-drittijiet li jkollhom il-Garda biex jiġbru din l-informazzjoni jiddependu fuq in-natura tad-delitt suspettat. Id-dritt li għandhom il-pulizija biex jarrestaw u jinterrogaw jagħtihom poteri limitati biex jiġbru mingħandek evidenza forensika kif ukoll tipi oħra ta' provi li jista' jkollhom potenzjal. Dan id-dritt se jiġi diskuss f'din l-iskeda informattiva.

Il-Garda jistgħu jieħdu deċiżjoni weħidhom jew bl-għajjuna tad-[DPP](#) dwar jekk għandekx tiġi mixli u biex għandek tiġi mixli. Id-deċiżjoni li titmexxa prosekuzzjoni kontra delitti ta' natura serja u ta' natura mhux serja normalment tittieħed mill-Garda. Jekk id-delitt ikun wieħed mhux tas-soltu, jew jekk ikun jidher b'mod evidenti li hu ta' natura serja, jew inkella li jkun jeħtieġ l-għajjuna tad-DPP biex issir il-prosekuzzjoni, il-Garda normalment jitolbu l-għajjuna tad-DPP.

Id-drittijiet tiegħi waqt l-investigazzjoni

Ikklkka fuq il-links li jidheru hawn taħt għal aktar informazzjoni dwar id-drittijiet tiegħek waqt l-istadji differenti tal-investigazzjoni.

Id-drittijiet tiegħi meta niġi arrestat (1)

L-interrogazzjoni u l-investigazzjoni tal-pulizija (2)

Tiftixijiet (3)

L-ewwel smiġ tal-każ il-qorti (4)

Thejija għall-proċess quddiem il-qorti kriminali (5)

Id-drittijiet tiegħi meta niġi arrestat (1)

Jekk id-delitt ikun 'ta' natura serja', il-Garda jkollhom is-setgħa li [jarrestaw u jzommuk għall-interrogazzjoni](#). Dan ifisser li inti tittieħed fil-kustodja tal-Garda u li ma tkunx tista' titlaq għall-bqija tal-kustodja legali tiegħek.

Il-Garda għandhom bżonn mandat biex jarrestawni?

Le. Il-Garda mhux bilfors għandhom bżonn mandat biex jarrestaw jekk jissuspettaw li tkun wettaq ir-reat li jkunu qed jinvestigaw.

Fejn jistgħu jarrestawni?

Il-Gardaġ jistgħu jarrestaww fid-dar tiegħek jew fi kwalunkwe post pubbliku. Biex il-Gardaġ jkunu jistgħu jarrestaww, kulma għandhom bżonn huwa li jkollhom suspett raġonevoli li tkun wettaqat reat.

Għandhom jgħiduli r-raġuni għalfejn inkun ġejt arrestat?

Iva. Il-Gardaġ għandhom jgħidulek ir-raġuni għalfejn tkun ġejt arrestat.

Il-Gardaġ jistgħu jużaw il-forza waqt li jkunu qed jarrestawni?

Iva. Jistgħu jużaw forza raġonevoli biex jarrestaww.

Ladarba tkun ġejt arrestat-

Tittiehed f'għassa tal-Gardaġ għall-interrogazzjoni jew biex tiġi akkużat bir-reat. Meta tkun fl-għassa tal-pulizija d-drittijiet tiegħek ikunu protetti bil-liġi, u l-Membri Inkariġat mill-għassa tal-Gardaġ jkun responsabbli għad-drittijiet tiegħek. It-tul ta' żmien kemm tista' tinżamm f'għassa tal-Gardaġ jiddependi mis-setgħa statutorja li permezz tagħha jkunu qed iżommuk il-Gardaġ. Għal aktar tagħrif dwar id-drittijiet tiegħek, jekk jogħġbok irreferi għall-[Kunsill Irlandiż għal-Libertajiet Ċivili](#) (ICCL – "[The Irish Council for Civil Liberties](#)").

L-interrogazzjoni u l-investigazzjoni tal-pulizija (2)

Jingħatali avvż dwar id-drittijiet tiegħi?

Iva. Meta tinżamm taht waħda minn dawn is-setgħat statutorji, tingħata avvż dwar id-drittijiet tiegħek meta tkun tinsab f'kustodja. Dan l-avvż ikun bil-miktub u għandu jiġi tradott fil-lingwa tiegħek jekk inti ma tifhimx il-lingwa Ingliża.

Nista' ngħarraf lill-ambaxxata tiegħi?

Iva. Jekk m'intix ċittadin Irlandiż inti tista' tgħarraf lill-ambaxxata jew lill-konsulat tiegħek dwar l-arrest tiegħek.

Jiena minn pajjiż ieħor. Għandi nkun l-Irlanda waqt li jkunu qed isiru l-investigazzjonijiet?

Mhux bilfors. Jekk inti ma tiġix mixli b'akkuża wara li jiskadi ż-żmien tad-detenzjoni tiegħek, tkun tista' titlaq u tivvjaġġa. Jekk l-istat Irlandiż ikun jixtieq li jixlik b'akkuża aktar 'il quddiem, tkun tista' terġa' lura b'mod volontarju, jew tikkontesta l-estradizzjoni tiegħek mill-istat fejn inti residenti. Jekk tiġi mixli wara li jiskadi ż-żmien ta' detenzjoni tiegħek, inti għandek titressaq quddiem qorti kompetenti, fejn imħallef imbagħad jiddeċiedi jekk għandekx tiġi lliberat fuq garanzija.

Inkun nista' nitkellem ma' avukat?

Iva. Inti għandek id-dritt li tkellem avukat privatament. Jekk ma tkunx taf b'avukat inti, il-Membri Inkariġat ikun jista' jgħinek issib wieħed, minn fuq lista li tinżamm fl-Għassa tal-Gardaġ. (Ara wkoll l-[Iskeda Informattiva 2](#))

Meta nkun nista' nitkellem ma' avukat?

Jekk tkun tixtieq tkellem avukat, m'għandekx tiġi interrogat qabel ma jasal. Meta jasal għandek tingħata aċċess immedjat għalih.

L-avukat tiegħi jista' jkun preżenti waqt li nkun qed niġi interrogat?

Le. Madankollu, jekk matul l-interrogazzjoni tiegħek ikun hemm xi haġa li ma tkunx ċert dwarha, għandek id-dritt li tikseb parir legali ulterjuri.

X'jiġri jekk ma nkunx niflaħ inħallas għall-avukat?

Jekk il-mezzi finanzjarji tiegħek ikunu limitati, tista' tkun intitolat biex l-avukat tiegħek jithallas tal-parir legali li jkun tak mis-Sistema Irlandiża għall-Għajnuna Legali Bla Hlas (ara l-[Iskeda Informattiva 1](#)). Madankollu, huwa dejjem aħjar li titlob parir legali, u l-kwistjoni tal-mezzi finanzjarji tiegħek tkun tista' tiġi diskussa mal-avukat tiegħek aktar 'il quddiem, fi stadju ulterjuri tal-proċess.

Kemm tista' ddum l-interrogazzjoni tiegħi waqt li nkun f'detenzjoni, u b'lema mod se niġi interrogat?

L-interrogazzjonijiet jistgħu jdumu sa massimu ta' erba' sigħat kull darba. L-interrogazzjoni tiegħek għandha ssir b'mod ġust. L-interrogazzjoni għandha tiġi rreġistrata permezz ta' vidjo kamera, sakemm dan ma jkunx prattikabbli. Inti tkun intitolat għal kopja tar-registrazzjoni f'każ li tkun ġejt imħarrekk/imħarrka, u l-qorti tordna li l-kopja għandha tiġi rilaxxata lill-konsulent legali tiegħek. Fi kwalunkwe ħin għandu jkun hemm biss żewġ Gardaġ preżenti miegħek waqt l-intervista.

Għandi nwieġeb għall-mistoqsijiet?

Le. Tista' [tibqa' sieket/siekta](#) matul l-interrogazzjoni, iżda għandek tkun taf li jekk tibqa' sieket/siekta, f'ċerti ċirkustanzi dan jista' jintuża bħala evidenza kontrik fi proċess ulterjuri quddiem il-qorti kriminali. Jekk int tirrifjuta li tirrispondi għal ċerti mistoqsijiet, il-fatt li tkun irrifjutajt li tirrispondi jista' jintuża flimkien ma' evidenza oħra li tappoġġja konstatazzjoni tal-htija tiegħek.

Jekk niġi mistoqsi/ja għal informazzjoni, għandi nipprovdih?

Inti obbligat li tagħti d-dettalji personali tiegħek lill-Gardaġ sabiex dawn ikunu jistgħu jidentifikaww. Għandek tiehu parir legali qabel ma tiddeċiedi li tipprovdi kwalunkwe informazzjoni oħra. Jekk tkun tinsab taht arrest għall-finijiet tal-interrogazzjoni jfisser li hemm suspetti li inti wettaqat reat kriminali ta' natura serja, u kwalunkwe informazzjoni li tipprovdi tista' tintuża bħala evidenza kontrik waqt kwalunkwe proċess ieħor aktar 'il quddiem.

X'jiġri jekk ngħid xi haġa li jista' jkollha effett negattiv fuq il-każ tiegħi?

Inti għandek dritt li ma tinkriminax lilek innifsek. Jekk it-twegibiet tiegħek ikollhom effett negattiv fuq il-każ tiegħek, il-konsulenti legali tiegħek jagħtuk parir dwar il-konsegwenzi, li normalment ikunu jinkludu li dak li tgħid jista' jintuża bħala evidenza kontrik.

Għandi nagħti l-marki tas-swaba' tiegħi u nippermetti li jitteħidli ritratt?

Iva. Tista' tiġi mgieġhel tagħti l-marki tas-swaba' tiegħek, u tagħti l-permess tiegħek biex jitteħidlek ritratt f'każ li tkun qed tinżamm f'detenzjoni taht setgħa statutorja. Li tipprova tostakola t-teħid ta' marki tas-swaba' jew ta' ritratti jitqies bħala reat kriminali.

Il-Gardaġ jistgħu jzommu l-marki tas-swaba' tiegħi għal żmien indefinit?

Iva. Madankollu, jekk ma tiġix imħarrekk/imħarrka jew jekk toħroġ illiberat, inti jew il-konsulent legali tiegħek tistgħu tiktbu lill-Gardaġ u titolbu biex il-materjali li jkunu ttieħdu jiġu meqruda.

Għandi nagħti kampjuni tad-DNA tiegħi jew kampjuni ta' sustanzi oħra ta' natura aktar intima?

Jekk inti tkun qed tinżamm taht setgħa statutorja, il-Gardaġ jkollhom bżonn l-awtorizzazzjoni minn uffiċjal għoli qabel ma jkunu jistgħu jieħdu kampjuni ta' sustanzi ta' natura intima bħal DNA, bżieq, biċċiet ta' dwiefer maqtuġħin, materjali misjuba taht id-dwiefer jew kampjuni meħuda minn ħalqek permezz ta' tampun. Huma ma jistgħux jieħdu marki tas-saqajn, jew kampjuni mill-partijiet ġenitali jew minn toqbiet tal-ġisem mingħajr awtorizzazzjoni, sakemm ma tagħtix il-kunsens tiegħek.

Jistgħu jsiru tfittxijiet fid-dar, fil-binjiet tax-xogħol, fil-karozza tiegħi, jew fi proprjetà oħra?

Iva. Il-[Kostituzzjoni Irlandiża](#) u l-[Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem](#) jitolbu li l-integrità tal-ġisem tiegħek u l-privatezza tiegħek jiġu rispettati, iżda dawn id-drittijiet huma limitati. Il-Gardaġ jistgħu jfittxu f'darek bil-kunsens tiegħek jew mingħajr il-kunsens tiegħek jekk ikollhom mandat ta' tfittxija, jew jekk ikunu sejrjn lejn il-proprjetà tiegħek biex isibuk u jarrestaww. Għal aktar informazzjoni dwar it-tfittxijiet, ara [Tfittxijiet \(3\)](#).

Nista' nappella jekk isehħ ksur tad-drittijiet tiegħi?

Għandek tgħarraf lill-konsulenti legali tiegħek dwar kwalunkwe ksur tad-drittijiet tiegħek. Dawn għandhom jagħtuk parir dwar kif u meta għandek tikkontesta ksur ta' dan it-tip.

Min huwa l-Membri Inkariġat?

Il-Membri Inkariġat huwa membru tal-Gardaġ li huwa responsabbli għall-benessri tiegħek u għall-protezzjoni tad-drittijiet tiegħek. Kull għassa tal-Gardaġ għandu jkollha wieħed preżenti. Jekk ikollok xi problema waqt il-perjodu ta' detenzjoni, għandek titlob biex tkellem lill-Membri Inkariġat.

Nista' nkellem lill-familja tiegħi?

Inti intitolat li tgħarraġ wieħed mill-qraba tiegħek dwar il-fatt li tinsab f'detenzjoni, iżda dan mhux dejjem jista' jfisser li inti intitolat titkellem mal-familja tiegħek.

X'jigri jekk inħossni ma niflaħx, u x'inhuma d-drittijiet tiegħi rigward il-mistrieħ, l-ikel u x-xorb?

Waqt li tkun f'detenzjoni, inti għandek id-dritt li tingħata attenzjoni medika, jekk ikollok bżonnha. Għandek ukoll id-dritt li tingħata ikel u xorb, u perjodi xierqa ta' mistrieħ.

Jinzamm rekord taż-żmien li nkun għamilt f'detenzjoni?

Iva, jinzamm rekord taż-żmien li tkun għamilt f'detenzjoni għand il-Gardaġ, u inti jew il-konsulent legali tiegħek tkunu intitolati għal kopja ta' dan ir-rekord.

X'jigri jekk ma nitkellimx jew ma nifhimx bl-Ingliż?

Inti għandek id-dritt li jkollok interpretu biex jitraduċilek. Inti jew il-konsulent legali tiegħek għandkom tinsistu li l-interpretu li jinterpreta kwalunkwe konsultazzjoni privata li ssir bejnek u bejn l-avukat tiegħek ma jkunx l-istess interpretu li jkun interpreta waqt is-sessjoni ta' interrogazzjoni mal-Gardaġ.

Għandu jkun hemm interpretu disponibbli kull meta xi avukat jew xi membru tal-Gardaġ jkun jixtieq jikkomunika miegħek.

Għal kemm żmien nista' ninzamm f'detenzjoni?

Dan jiddependi mis-setgħa li tiddetermina d-detenzjoni tiegħek. L-itwal perjodu indikat mil-liġi Irlandiża huwa ta' sebat ijiem.

Tfittxijiet (3)

Għandi niġi infurmat dwar ir-raġuni għalfejn qed issir tfittxija fil-proprjetà tiegħi?

Tista' ssaqsi, u għandek tiġi infurmat dwar ir-raġuni għalfejn qed issir tfittxija fil-proprjetà tiegħek, u taht liema setgħa qed issir. Jekk issir tfittxija fil-proprjetà tiegħek, aktar 'il quddiem għandek tkun intitolat għal kopja ta' kwalunkwe mandat ta' tfittxija.

Kif jistgħu jwettqu t-tfittxija l-Gardaġ?

Il-Gardaġ għandhom iwettqu t-tfittxija tagħhom f'konformità mad-dritt tiegħek li ma tiġix espost għal trattament degradanti.

Il-Gardaġ jistgħu jieħdu oġġetti magħhom?

Iva. Huma jistgħu jissekwestraw kwalunkwe oġġett li, raġonevolment, jaħsbu li jista' jintuza bħala evidenza. Jistgħu wkoll jieħdu oġġetti li setgħu ma ġewx speċifikati f'mandat, iżda li jistgħu jservu bħala evidenza b'rabta ma' reat kriminali ieħor.

Nista' nibqa' fil-proprjetà tiegħi waqt li l-Gardaġ jkun qed jagħmlu t-tfittxija?

Iva. Ma tista' tagħmel xejn li jista' jostakola tfittxija li tkun qed issir b'mod legali, iżda tista' tosserva waqt li l-Gardaġ jkun qed jagħmlu t-tfittxija.

Tista' ssir perkwiżizzjoni fuq il-persuna tiegħi?

Iva. Jekk il-Gardaġ jkollhom suspett raġonevoli li tkun wettaqt reat kriminali, dawn ikollhom is-setgħa li jagħmlu perkwiżizzjoni fuq il-persuna tiegħek, mingħajr il-kunsens tiegħek.

Iridu jarrestawni qabel?

Le. Il-perkwiżizzjoni tista' ssir qabel ma tiġi arrestat.

Għandi niġi infurmat dwar ir-raġuni għalfejn tkun qed issir il-perkwiżizzjoni?

Iva. Il-Garda għandhom jgħidulek ir-raġuni għalfejn tkun qed issir il-perkwiżizzjoni, u għandhom jgħidulek ukoll taht liema setgħa ngħatalhom il-permess li jwettqu perkwiżizzjoni fuq il-persuna tiegħek.

Tista' ssir perkwiżizzjoni fuq il-persuna tiegħi permezz ta' strip search?

Iva. L-istrip searches għandhom isiru biss f'każ li jkun meħtieġa. L-istrip searches għandhom isiru f'żona privata ta' għassa tal-Garda, b'mod li ma jikkawżalekx fastidju. Jekk ikun possibbli, it-tfittxija għandha ssir minn tabib.

Il-perkwiżizzjoni ssirli minn persuna tal-istess sess tiegħi?

Jekk il-perkwiżizzjoni tinvolvi aktar minn tfittxija fuqek bil-hwejjeġ, din għandha ssir minn persuna tal-istess sess tiegħek.

L-ewwel smiġ tal-każ fil-qorti (4)

Nista' ninzamm f'detenzjoni, jew nista' niġi rilaxxat?

Tista' tinzamm f'detenzjoni jekk il-Garda jgħiduk il-qorti waqt li jkun qed iżommuk f'detenzjoni għandhom, u jekk il-qorti tkun ċaħdet it-talba tiegħek biex tinheles fuq garanzija personali.

Nista' nipprezenta talba għall-helsien fuq garanzija personali?

Fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, tista' [titlob għall-helsien fuq garanzija personali](#) meta tidher l-ewwel darba fil- [Qorti Distrettwali](#) ("Lower court"). F'ċirkostanzi ristretti (pereżempju akkuża ta' omiċidju) inti għandek tressaq talba quddiem il-Qorti Superjuri ("High Court") u għaldaqstant ikollok tqatta' xi żmien f' detenzjoni qabel ma titressaq dik l-applikazzjoni.

Inti intitolat għal rappreżentazzjoni legali u, skont id-dhul tiegħek, din ir-rappreżentazzjoni legali titħallas mill-iskema ta' għajjnuna legali bla ħlas.

Jekk il-helsien fuq garanzija personali jiġi miċħud mill-Gardaġ, nista' nkun naf għalfejn?

Iva. Għandek tiġi infurmat minn qabel rigward ir-raġunijiet għalfejn il-Gardaġ jkun qed joġġezzjonaw għall-helsien tiegħek fuq garanzija personali. Inti għandek dritt għall-helsien fuq garanzija personali, iżda dan id-dritt mhuwiex assolut. Il-helsien fuq garanzija personali jista' jiġi rrifjutat jekk l-imħallef ikun tal-fehma li jekk dan jingħata inti mhux ser tidher għall-proċess tiegħek quddiem il-qorti kriminali, se tinterferixxi max-xhieda jew se twettaq reati serji oħra fil-perjodu tal-helsien fuq garanzija.

Nista' ningħata libertà kundizzjonata?

Iva. Inti tista' tingħata libertà proviżorja b'kundizzjonijiet li pereżempju jistipulaw li tagħti l-passaport tiegħek lill-awtoritajiet, li toqgħod fil-Istat Irlandiż waqt li tkun qed tistenna li tinstema' l-kawża tiegħek u li tirrapporta b'mod regolari f'għassa tal-Garda biex jiġi żgurat li qed tosserva dawn il-kundizzjonijiet. Il-Qorti tista' wkoll titlobok tiddepożita flus kontanti, jew tordna li l-kont bankarju Irlandiż ta' xi membru tal-familja jew ta' ħabib jew ħabiba tiegħek jiġi ffrizat, bħala garanzija għall-impenn tiegħek biex tosserva t-termini tal-helsien fuq garanzija personali.

Thejjiġa għall-proċess quddiem il-qorti kriminali jew għall-preżentazzjoni ta' ammissjoni ta' htija qabel il-proċess (5)

Nista' nammetti li jiena ħati għall-akkużi kollha miġjuba kontra tiegħi, jew għal parti minnhom, qabel ma jsir il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Iva. Il-proċess quddiem il-qorti kriminali jsir biss jekk tiddikjara li m'intix ħati. Jekk tiddikjara li inti ħati, ma jsirx il-proċess quddiem il-qorti kriminali, iżda minflok isir smiġ biex tingħatalek sentenza.

X'jigri?

Jekk inti ma tkunx trid li jsir proċess quddiem il-qorti kriminali, tkun qed taċċetta waħda jew aktar mill-akkużi li tkun ġejt mixli bihom. Il-patteġġament m'għandu l-ebda bażi legali fl-istat Irlandiż, iżda fil-prattika d-DPP jista' jaċċetta ammissjoni għal uħud mill-akkużi filwaqt li jiddeċiedi li jwaqqa' oħrajn. Jekk inti tiddikjara li inti ħati, il-kundanna tingħatalek f'data ulterjuri u jista' jkun li titqiegħed f'detenzjoni sakemm tingħata s-sentenza.

X'jigri fil-smiġ biex tingħatalek sentenza?

Sakemm ma jkunx hemm sentenza obligatorja, bħal pereżempju piena ta' għomor il-habs f'każ ta' omiċidju, inti jkollok id-dritt għal smiġh fejn tingħata s-sentenza u d-dritt li l-konsulent legali tiegħek jindirizza lill-qorti rigward ir-rwol tiegħek fid-deliġt u ċ-ċirkostanzi personali tiegħek.

L-akkużi jistgħu jiġu mibdula qabel il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Iva. Id-DPP jista' jzid akkużi oħra sad-data meta jkun se jsir il-proċess quddiem il-qorti kriminali, kif ukoll matulu. Dan jista' jwaqqa' wkoll l-akkużi sad-data ta' meta jkun se jsir il-proċess quddiem il-qorti kriminali. Id-DPP għandu d-dritt li jippreżenta provi addizzjonali sad-data meta jkun se jsir il-proċess quddiem il-qorti kriminali, kif ukoll matulu. Id-DPP għandu jaġixxi skont proċeduri ġusti, u ma jistax iżomm provi jew jiżvela materjali li jinsabu fil-pussess tiegħu li huma rilevanti għalik u għall-konsulenti legali tiegħek.

Nista' niġi akkużat b'reat li nkun diġà ġejt akkużat għalih fi Stat Membru ieħor?

Jekk inti tkun ġejt akkużat u tkun tressaq il-qorti fuq xi reato fi Stat Membru wieħed, ma tistax terġa' tiġi mixli għall-istess reato fi Stat Membru ieħor.

Madankollu, jekk tkun ġejt mixli b'akkuża fi Stat Membru wieħed u l-akkuża tkun twaqqgħet, tista' tiġi akkużat għal dak ir-reat fi-Irlanda.

Ningħata informazzjoni rigward il-provi li hemm kontriġa?

Iva. Għandek tingħata dokumenti (magħrufa bħala r-registru tal-provi – "book of evidence") li jinkludu l-provi kollha li jkun ntużaw kontrik. Għandek tingħata wkoll informazzjoni dwar il-materjal li jkun irriżulta mill-investigazzjoni dwar id-deliġt li allegatament tkun wettaqt, iżda li l-prosekuzzjoni ma tkunx beħsiebha toqgħod fuqu.

Ningħata informazzjoni dwar ix-xhieda li jixhdu kontriġa?

Iva. Tista' tikseb xi informazzjoni limitata dwar ix-xhieda li jixhdu kontrik. Int intitolat li tkun taf jekk għandhomx kondotta kriminali. Inti intitolat li titlob informazzjoni mingħandhom waqt il-proċess permezz ta' kontroezami mill-avukat tiegħek, jew permezz ta' investigazzjoni privata li għandha ssir mill-konsulenti legali tiegħek.

Inti m'intix intitolat għal lista eżawrjenti tad-dettalji personali tax-xhieda. Inti m'intix intitolat li tinterferixxi max-xhieda b'tali mod li jista' jidher bħala li qed tipprova tintimidahom jew li qed tipprova tibdel l-andament tal-ġustizzja. Azzjoni ta' dan it-tip tista' twassal biex il-helsien tiegħek fuq garanzija personali jiġi revokat, jew twassal biex tiġi mixli b'aktar akkużi separati.

Meta jingħatali r-registru tal-provi ("book of evidence")?

Jekk inti tittella' l-qorti fuq akkuża ta' deliġt ta' natura serja, dawn id-dokumenti għandhom jingħatawlek fi żmien 42 jum mid-data ta' meta tkun ġejt mixli bl-akkuża. Il-qorti tista' tiddeċiedi li testendi l-perjodu ta' żmien li fih l-Istat għandu jagħtik dawn id-dokumenti.

X'jingħatali?

Jingħatalek ktieb ta' dokumenti li jkun fih il-bażi tal-każ li l-Istat ikun beda kontrik. Il-ktieb mhuwiex dikjarazzjoni sħiħa tal-każ tal-Istat, u l-Istat jista' jippreżenta provi addizzjonali kontrik sad-data meta jkun se jsir il-proċess quddiem il-qorti kriminali, kif ukoll matulu. Fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, il-provi li l-Istat għandu jogħd fuqhom sabiex jiżgura kundanna għandhom jingħataw fil-qorti verbalment, minn xhieda li jkun taħt ġurament.

Kif nista' nikseb ir-registru tal-provi ("book of evidence") tiegħi?

Ir-registru tal-provi jingħatalek fil-qorti minn membru tal-Garda. Provi addizzjonali normalment jiġu pprezentati lill-konsulent legali tiegħek, jew fl-uffiċċju legali tiegħu/tagħha, jew fil-qorti stess.

Nista' nintalab nagħti xi informazzjoni dwar il-kondotta tiegħi?

Iva. Il-Garda huma intitolati li jfittxu informazzjoni dwar l-imġiba tiegħek fil-passat għal skopijiet relatati mal-investigazzjoni tagħhom, u sabiex ikunu jistgħu jieħdu deċizjoni dwar l-eligibilità tiegħek għal helsien tiegħek fuq garanzija personali f'każ li tiġi mixli. Huma jistgħu wkoll jirreferu għall-kondotta tiegħek f'każ li tinstab haġi, sabiex l-imħallef jew imħallfin ikunu jistgħu jiddeċiedu dwar sentenza xierqa. Jista' jiġi ammess ukoll rekord ta' kundanni mogħtija f'pajjiżi oħra.

Jeżistu restrizzjonijiet dwar meta jistgħu jirreferu għall-imġiba tiegħi fil-passat?

Iva. Huma ma jistgħux jirreferu għall-imġiba tiegħek fil-passat waqt il-proċess tiegħek quddiem il-qorti kriminali sakemm il-konsulenti legali tiegħek ma jintroduċux l-imġiba tiegħek fil-kontroezami tagħhom jew fit-trattazzjonijiet tagħhom quddiem il-qorti.

Links relatati

[Aktar tagħrif dwar is-setgħat għat-tfittxija, id-detenzjoni u l-akkużi](#)

[Aktar tagħrif dwar ir-rwol tal-Garda](#) <https://www.garda.ie>

[L-Uffiċċju tal-Avukati Ewlenin tal-Istat u l-Uffiċċju tad-Direttur tal-Prosekuzzjonijiet Pubbliċi](#) <https://www.dppireland.ie>

[Aktar dettalji dwar il-leġiżlazzjoni](#)

<https://www.irishstatutebook.ie> [L-Att dwar il-Ġustizzja Kriminali tal-1984 \(Trattament ta' Persuni li Jinsabu f'Detenzjoni f'Għases tal-Garda\) Regolamenti tal-1987](#)

[Kunsill Irlandiż Dwar il-Libertajiet Ċivili](#)

L-aħħar aġġornament: 18/01/2024

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oġġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew deċiżja li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [en](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

3 - Id-drittijiet tiegħi waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali

X'jiġri qabel ma l-każ tiegħi jinstema' fil-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Qabel ma l-każ tiegħek jinstema' fil-proċess quddiem il-qorti kriminali, l-imħallef jiddeċiedi jekk għandekx tingħata helsien fuq garanzija personali.

Ġeneralment, dan id-dritt għal helsien fuq garanzija personali jingħata. Tista' tiġi miċhud minn dan id-dritt jekk jidher li m'intix se tkun preżenti għall-proċess tiegħek quddiem il-qorti kriminali, jekk tkun ippruvajt thedded jew jekk jidher li se tkun se thedded lil xi xhud, jew jekk ikun hemm suspett li tkun se tagħmel reato serju ieħor.

Jekk tkun tixtieq li tagħmel użu minn alibi waqt il-proċess tiegħek quddiem il-qorti kriminali (jiġifieri persuna li tista' tgħid li inti kont magħha fil-hin meta jkun twettaq ir-reat), l-imħallef jgħidlek biex tinforma lill-[Prosekuzzjoni](#) dwar l-identità ta' dik il-persuna.

Qabel ma jibda l-proċess tiegħek quddiem il-qorti kriminali, inti għandek id-dritt li tkun taf x'inhu l-każ li qed isir kontrik. Għandek tingħata dikjarazzjonijiet dwar il-provi li jkun hemm kontrik meta ssaqsi għalihom.

Fejn isir il-proċess?

Inti tingħata l-isem tal-qorti u l-post fejn tkun tinsab il-qorti li fiha jkun se jsir il-proċess tiegħek. Is-[Servizz tal-Qrati tal-Irlanda](#) huwa responsabbli għall-qrati kollha u jista' jgħinek issib il-qorti fejn ikun se jsir il-proċess tiegħek.

Każijiet li jinvolvu akkużi minuri jinSTEMGħu fi Qrati Distrettwali, fejn l-imħallfin jiddeċiedu dwar il-każijiet b'mod indipendenti. Każijiet li jinvolvu akkużi ta' natura aktar serja jinSTEMGħu fis-Circuit Courts jew fi Qrati Kriminali Ċentrali ("Central Criminal Courts"), fejn il-ġuriji jagħtu l-verdetti tagħhom. Il-Qrati huma miftuħin għall-pubbliku. Madankollu, meta l-akkużat ikun tifel jew tifla, jew il-każ ikun jitratta reat ta' natura sesswali, il-kawża tinstema' bil-magħluq.

L-akkużi jistgħu jinbidlu waqt li jkun għaddej il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, akkuża ma tistax tinbidel waqt li jkun għaddej il-proċess quddiem il-qorti kriminali. Ċerti akkużi jistgħu jinbidlu, jekk il-liġi tippermetti li jsir hekk. Pereżempju, akkuża ta' sewqan perikoluż tista' tinbidel f'akkuża inqas serja ta' sewqan b'nuqqas ta' attenzjoni jekk l-imħallef jiddeċiedi li kont qed issuq b'mod traskurat, iżda mhux b'mod perikoluż.

Jekk waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali tiddikjara li inti ħati, l-imħallef imbagħad jiehu deċiżjoni dwar is-sentenza li għandu jagħti. L-imħallef jibbilanċja bejn il-gravità tar-reat u s-sitwazzjoni personali tiegħek qabel jiehu d-deċiżjoni. Għandu jingħatalek rikonoxximent għall-fatt li tkun ammettejt il-ħtija tiegħek.

Tista' wkoll tiddikjara li inti ħati għal uħud mill-akkużi u mhux ħati għal oħrajn. L-imħallef jew il-ġurija jiehd deċiżjoni dwar l-akkużi li tkun qed tikkontesta. Inti mbagħad tiġi kkundannat għall-akkużi li tkun iddikjarajt lilek innifsek bħala ħati għalihom, u għall-akkużi li tinstab ħati għalihom.

X'inhuma d-drittijiet tiegħi waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Fil-maġġoranza tal-każijiet għandek tkun preżenti għall-proċess tiegħek quddiem il-qorti kriminali. Jekk tonqos milli tidher il-qorti, l-imħallef jista' joħroġ ordni biex tiġi arrestat u tittella' l-qorti taħt kustodja. Jista' jagħti l-każ li l-proċess jtkompla mingħajr ma inti tkun preżenti. Tista' wkoll tiġi kkundannat mingħajr ma tkun preżenti għall-proċess.

Jekk ma tkunx tista' tiġi l-qorti minħabba xi inċident jew mard, għandek tgħid lill-avukat tiegħek u tipprezentalu ċertifikat mediku li jispjega r-raġuni għalfejn ma dehertx.

Għandek id-dritt li tistaqsi għas-servizzi ta' interpretu jekk ma tkunx qed tifhem x'qiegħed jingħad. Jekk inti nieqes mis-smiġġ, għandek id-dritt li tistaqsi għas-servizzi ta' interpretarjat bil-lingwa tas-sinjali.

Jekk tkun tixtieq tiddefendi lilek innifsek waqt il-kawża tiegħek, għandek ukoll id-dritt li tagħmel hekk. Jekk ma tkunx tiflaħ thallas għal avukat biex jiddefendik, jista' jinħatar wieħed għalik bħala parti mill- **Iskema għall-Għajnuna Legali Waqt Proċeduri Kriminali**, dejjem skont kemm tkun serja l-akkuża. Inti għandek id-dritt li tagħzel l-avukat tiegħek stess. Jekk ma tkun taf bl-ebda avukat, l-imħallef jista' jagħzel wieħed għalik. Tista' tibdel l-avukat tiegħek jekk ma tkunx kuntent bih.

Avolja dan mhuwiex meħtieġ, inti tista' tagħzel li titkellem waqt il-proċess tiegħek quddiem il-qorti kriminali. Li tigdeb waqt li tixhed taħt ġurament jitqies bħala reat kriminali.

X'inhuma d-drittijiet tiegħi fir-rigward tal-provi li jressqu kontra tiegħi?

Jekk il-provi li jiġu pprezentati kontrik ma jkunux inkisbu skont il-liġi, inti tista' tikkontestahom. Pereżempju jekk il-pulizija jkunu daħlu fid-dar tiegħek mingħajr mandat ta' tftixxija, kwalunkwe provi li setgħu sabu hemm normalment ma jkunux jistgħu jintużaw.

Tista' wkoll tikkontesta l-provi billi ssaqsi mistoqsijiet lix-xhieda, biex turi li qed jiġdbu jew li dak li jkunu qed jgħidu jkun żbaljat. Tista' wkoll titlob lix-xhieda biex jagħtu provi li huma rilevanti għad-difiża tiegħek, jew li jistgħu juru li x-xhieda tal-prosekuzzjoni jkunu qed jiġdbu jew li dak li jkunu qed jgħidu jkun żbaljat. Tista' tqabblad investigatur privat biex jikseb il-provi għalik. Il-provi huma ammissibbli sakemm ikunu inkisbu b'mod legali.

Tista' titqies xi informazzjoni dwar il-kondotta tiegħi?

Provi relatati ma' kundanni preċedenti li seta' kellek **normalment** ma jitqisux waqt il-proċess tiegħek quddiem il-qorti kriminali.

Madankollu, meta jkunu qed jiddeċiedu dwar is-sentenza li tkun se tingħatalek, l-imħallfin jistgħu jqisu l-kundanni preċedenti li kellek. Dawn jistgħu jinkludu wkoll kwalunkwe kundanni li setgħu ngħatawlek f'pajjiżi oħra.

X'jiġi fl-aħħar tal-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Jekk tinstab mhux ħati, il-proċess quddiem il-qorti jintemm u ma tingħata l-ebda kundanna.

Jekk tinstab ħati, jew jekk tammetti l-ħtija tiegħek, l-imħallef jiddeċiedi x'tip ta' sentenza għandu jagħtik. Jista' jkun li jkollok thallas multa, jew li jkollok tiskonta sentenza l- **ħabs**. L-imħallef jista' jiddeċiedi li jissospendilek is-sentenza bil-kundizzjoni li ma twettaqx reati oħra.

L-imħallef jista' jitlob lis- **Servizzi tal-Probation** biex jiktbu rapport dwarek qabel jaqta' s-sentenza tiegħek. Il-persunal tas-Servizzi tal-Probation jgħidu lill-imħallef jekk intix f'kundizzjoni xierqa biex tiġi ssorveljat, bil-għan li jiġu ttrattati kwalunkwe problemi li jkunu qed iwasslu għall-imġiba kriminali tiegħek.

Fuq talba, is-Servizzi tal-Probation għandhom jgħidu lill-imħallef jekk inti tinsabx f'pużizzjoni li tagħmel xi Servizzi Komunitarji. Imbagħad l-imħallef jista' jordnalek biex tagħmel sa 240 siegħa xogħol bla ħlas minflok tiskonta sentenza l-ħabs.

X'inhu r-rwol tal-vittma waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Il-vittma tiegħu r-rwol ta' xhud għall-prosekuzzjoni waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali. Il-vittmi jagħtu xhieda dwar dak li raw isehh fir-rigward tal-akkuża.

Jekk inti tinstab ħati jew tiddikjara lilek innifsek bħala ħati, l-imħallef iqis ukoll l-impatt tar-reat li tkun wettaqt fuq il-vittma.

Links relatati

 Baži tad-dejta tal-leġiżlazzjoni Irlandiża

 Baži tad-dejta tal-kazistika Irlandiża u ta' dik Ingliża

L-aħħar aġġornament: 18/01/2024

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oġġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhix fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna giet

emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment

qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

4 - Id-drittijiet tiegħi wara l-proċess quddiem il-qorti kriminali

Nista' nappella?

Inti tista' nappella kontra kwalunkwe kundanna jew sentenza. Il- **mod kif tappella** jiddependi fuq liema qorti tkun semgħet il-każ tiegħek. Appelli mill-Qorti Distrettwali jinSTEMGħu fis-Circuit Court. Appelli mis-Circuit Court jew mill- **Qorti Kriminali Ċentrali** ("Central Criminal Court") jinSTEMGħu fil- **Qorti tal-Appell Kriminali**.

Jekk inti tixtieq li tappella mill-Qorti Distrettwali, għandek tipprezenta dokument imsejjaħ 'avviż ta' appell' lill-prosekutur fi żmien 14-il jum. Għandek tipprezenta wkoll l-avviż ta' appell u ċ-ċertifikat tan-notifika lill-iskrivani tal-qorti taż-żona fi żmien 14-il jum. Jekk inti tixtieq tappella mis-Circuit Court jew mill-Qorti Kriminali Ċentrali, għandek tapplika għal permess biex tappella mal-imħallef li jkun qed jiehu hsieb il-proċess fi żmien tlett ijiem minn meta tingħata l-kundanna. Imbagħad għandek tipprezenta 'avviż ta' appell' lir-Registratur tal-Qorti tal-Appell Kriminali fi żmien sebat ijiem jekk il-permess ikun ġie rrifjutat, jew fi żmien 14-il jum jekk il-permess ikun ingħata. Normalment, l-avukat tiegħek jagħmel dan kollu għalik.

Jekk tkun qed tappella mill-Qorti Distrettwali, ikollok dritt għal ritrattazzjoni tal-każ tiegħek. Tkun intitolat ukoll biex tappella kontra s-sentenza tiegħek. Jekk inti tkun qed tappella mis-Circuit Court jew mill-Qorti Kriminali Ċentrali, tista' tappella fuq punt ta' liġi, jew jekk tkun tal-fehma li l-proċess tiegħek quddiem il-qorti ma kienx sodisfaċenti. Tista' tappella wkoll kontra s-sentenza tiegħek.

X'jigri jekk nappella?

Jekk inti tappella mill-Qorti Distrettwali, il-kundanna titwarrab sakemm jinstema' l-appell tiegħek. Dan jeħtieġ li inti tintrabat b'patt, imsejjah *recognisance*, li jista' jinvolti l-hlas ta' ammont ta' flus. Jekk tkun tinsab il-habs meta tappella mill-Qorti Distrettwali, inti intitolat li tiġi rilaxxat ladarba tkun ipprezentajt l-avviż ta' appell u tkun qbilt li tagħti r-*recognisance* tiegħek. Jekk tkun il-habs u tkun tixtieq li tappella, l-awtoritajiet tal-habs ikunu jistgħu jagħtuk il-formoli meħtieġa. Jekk inti tappella mill-Qorti Distrettwali, jista' jkun li jgħaddi perjodu ta' żmien konsiderevolment itwal qabel ma l-appell tiegħek jinstema'. Jekk inti tappella mis-Circuit Court jew mill-Qorti Kriminali Ċentrali, jista' jkun li jgħaddi perjodu ta' żmien konsiderevolment itwal qabel ma l-appell tiegħek jinstema'.

Jekk inti tappella mill-Qorti Distrettwali, tkun intitolat li tipprovi provi godda u tressaq argumenti legali differenti għall-appell. Jekk inti tappella mis-Circuit Court jew mill-Qorti Kriminali Ċentrali, ġeneralment ma jkunx permess li tippreżenta provi godda, u tkun tista' tagħmel dan biss f'każ ta' ċirkostanzi eċċezzjonali.

X'jigri waqt is-smigh tal-appell?

Jekk tappella mill-Qorti Distrettwali, ikollok dritt għal ritrattazzjoni tal-każ tiegħek. Jekk inti tappella mis-Circuit Court jew mill-Qorti Kriminali Ċentrali, inti jew l-avukat tiegħek tistgħu tindirizzaw lill-qorti rigward ir-raġuni għalfejn taħseb li l-kundanna tiegħek għandha tinbidel, jew għalfejn is-sentenza li nġatlek tkun, fil-fehma tiegħek, ibbażata fuq prinċipju żbaljat.

X'jigri jekk l-appell jintlaqa'/ma jintlaqax?

Jekk l-appell jintlaqa', il-każ jinghalaq u ma jkollok l-ebda obbligi oħra rigward il-każ. Jekk l-appell ma jintlaqax, il-qorti tal-appell taferma l-kundanna tiegħek. Jekk il-qorti tal-appell tkun tal-fehma li s-sentenza hija bbażata fuq prinċipju żbaljat, din tista' żżid jew tnaqqas is-sentenza oriġinali.

Ladarba l-appell tiegħek jinstema', ma jkollok l-ebda dritt ieħor għal appell. Madankollu, il-Qorti tal-Appell Kriminali tista' tippermettitek li tappella lill-Qorti Suprema, jekk ikun hemm punt ta' liġi ta' importanza pubblika eċċezzjonali.

Ma hemm l-ebda dispożizzjoni ġenerali li tistipula li għandek tinghata xi tip ta' kumpens jekk l-appell tiegħek jintlaqa'. Meta inti tappella kontra kundanna mal-Qorti tal-Appell Kriminali, tista' tinghata kumpens jekk tkun garrabt ingustizzja. Dan isefh meta l-Qorti tal-Appell Kriminali tiddel kundanna u tiċċertifika li fatt li jkun għadu kemm ġie żvelat juri li kien hemm ingustizzja. Dan isefh biss f'każijiet rari. Jekk il-Qorti tal-Appell Kriminali tiċċertifika li tkun sefhet ingustizzja, inti tista' titlob kumpens mingħand il-[Ministru tal-Gustizzja](#).

Kundanna tiġi rreġistrata kontra tiegħek ladarba l-imħallef isibek hati ta' reat.

Il-kundanna titqies bħala waħda finali ladarba inti tinstab hati, jew jekk tiddikjara lilek innifsek hati. Madankollu, xorta waħda jkollok id-dritt għall-appell. Jekk l-appell tiegħek jintlaqa', il-kondotta tiegħek għandha tkun hielsa minn kwalunkwe kundanna.

Jiena ċittadin ta' Stat Membru ieħor. Nista' nintbagħat lura f'pajjiżi wara l-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Jekk tinstab hati ta' reat kriminali, il-qorti ma tistax tibagħtek lura lejn pajjiżek. Madankollu, il-qorti tista' tirrakkomanda lill-Ministru tal-Gustizzja li tiġi deportat. Hija tista' wkoll tissospendi s-sentenza kollha tiegħek jew parti minnha, bil-kundizzjoni li titlaq mill-pajjiż. Dan ma jfissirx li inti tkun se tiġi deportat, iżda jekk tonqos milli titlaq mill-pajjiż, tiġi miżmum taht arrest. Jekk tinsab il-habs, tista' tapplika mal-Ministru tal-Gustizzja biex tiġi ttrasferit barra mill-Irlanda bil-għan li tiskonta l-bqija tas-sentenza tiegħek fi Stat Membru ieħor.

Jekk ninstab hati, nista' nerġa' niġi ġġudikat għall-istess delitt?

Jekk tiġi kkundannat, ma tistax terġa' tiġi ġġudikat għall-istess delitt. Jekk inti tkun ġejt ikkundannat fi Stat Membru ieħor, ma tistax terġa' tiġi ġġudikat għall-istess delitt fl-Irlanda.

Informazzjoni dwar l-akkużi/il-kundanna

Fil-kondotta tiegħek jidher s-sentenzi kollha li jkunu nqatgħu kontrik. Jekk int adult, din l-informazzjoni tinżamm b'mod permanenti mill-Gardaí (il-korp nazzjonali tal-pulizija). Il-Gardaí jista' wkoll ikollhom informazzjoni oħra dwarek. Għandek id-dritt li titlob li kull informazzjoni dwarek li mhijiex eżatta, tiġi rranġata jew titħassar. Tista' titlob din l-informazzjoni mill-[Garda Central Vetting Unit](#) (ir-registru tal-kondotti tal-Gardaí). F'każ li l-Gardaí ma jagħtukx aċċess għal din l-informazzjoni, jew jekk ma jkunux iridu jikkoreġu informazzjoni dwarek li mhijiex eżatta, inti jkollok id-dritt li tapplika mal-[Kummissarju għall-Protezzjoni tad-Dejta](#).

Links relatati

[Qrati Irlandizi](#)

[Bord għall-Infommazzjoni għaċ-Ċittadini](#)

[Kummissarju għall-Protezzjoni tad-Dejta](#)

L-aħħar aġġornament: 18/01/2024

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [en](#) ġiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

5 - Reati tat-traffiku fit-triq u reati minuri oħra

X'azzjoni tittehed fir-rigward ta' reati tat-traffiku fit-triq?

Reati minuri, bħal sewqan b'veloċità eċċessiva, l-użu ta' telefon ċellulari waqt is-sewqan jew ipparkjar illegali normalment jiġu ttrattati permezz ta' "avviż ta' penali fissa", li jagħtik żmien definit biex tħallas multa bil-posta. Jekk ma tħallasx il-multa, il-każ tiegħek jittella' l-qorti. Jista' jagħti l-każ li tinghata avviż fil-ħin meta jsir ir-reat, iżda jista' wkoll jintbagħatlek avviż fl-indirizz tiegħek.

Uhud mill-avviżi ta' multa fissa jistgħu jinvolvu ż-żieda ta' "punti penali" fuq il-liċenzja tiegħek tas-sewqan. Jekk jinghatawlek tnax-il punt penali b'kollox fi żmien tliet snin, ma tkunx tista' ssuq aktar fl-Irlanda. Jekk tħallas l-avviż ta' penali fissa, jinghatawlek inqas punti penali milli kieku l-każ tiegħek kellu jittella' l-Qorti bir-riżultat li tiġi kkundannat. Bħalissa l-Unjoni Ewropea qed taħdem fuq proġett li permezz tiegħu se jiġu armonizzati r-rekords kollha relatati mal-liċenzja tas-sewqan tal-Istati Membri.

Ir-reati relatati mas-sewqan kważi dejjem jiġu mmanigġjati minn membru tal-Gardaí komuni. Għandek tkun taf li l-liġi Irlandiża tistipula li s-sewwieqa kollha li jsuqu fl-Irlanda għandhom iżommu l-liċenzja tas-sewqan fuqhom, u li għandhom jipprezentawha f'każ li tintalab minn membru tal-Gardaí.

Jekk inti ċittadin ta' Stat Membru ieħor u toqgħod gewwa l-Irlanda, int tiġi ttrattat bl-istess mod matul il-proċess kollu, daqs li kieku kont ċittadin Irlandiż.

Jekk il-każ tiegħek jittella' l-Qorti, dan jinstema' fil-Qorti Distrettwali lokali (il-qorti tal-inqas livell), minn imħallef u mingħajr ġurija. Jekk ma tkunx sodisfatt bir-riżultat, tista' tappella d-deċiżjoni f'qorti ta' livell ogħla, kemm jekk l-appell ikun relatat ma' kundanna kif ukoll jekk ikun jirrigwarda xi penali (ara l-[Iskeda Informativa 4](#)).

Dawn ir-reati jitniżżlu fuq il-kondotta tiegħi?

Il-kundanni kollha relatati mas-sewqan jiġu rreġistrati fir-reġistru kompjuterizzat tal-Garda. Każijiet minuri hafna, bħal pereżempju sewqan b'veloċità eċċessiva, normalment ma jitqisux bħala kundanni kriminali. Madankollu jekk tiġi mixli b'akkuża ta' natura aktar serja, bħal pereżempju sewqan perikoluż, sewqan waqt li tkun taħt l-influenza tal-alkoħol jew sewqan mingħajr polza ta' assigurazzjoni valida, il-kundanni jitniżżlu fil-kondotta tiegħek. Reati bħal dawn jiġu ttrattati skont il-proċedura stabbilita fl-[Iskeda Informativa 4](#). Jekk tiġi mixli b'reat ta' dan it-tip, għandek titlob għajnuna legali minnufih.

X'azzjoni tittiehed fir-rigward ta' reati minuri oħra?

L-aktar reati minuri komuni li jsejtnu huma s-sewqan b'veloċità eċċessiva u l-użu ta' telefon ċellulari waqt is-sewqan. Diversi reati oħra, bħal pereżempju l-użu ta' karreġġjati riżervati għall-karozzi tal-linja, jistgħu jiġu ttrattati permezz tal-["avviż ta' penali fissa"](#), iżda ma jinvolvox l-għoti ta' punti penali. Sewqan mingħajr attenzjoni xierqa għal persuni oħra li jkunu qed jużaw it-triq, li jinvolvi sewqan ta' traskuraġni, jinvolvi l-għoti ta' multa u ta' punti penali. Jekk ma tħallasx l-avviż ta' penali fissa, tittella' l-Qorti. Bhal kif issemma hawn fuq, il-każ jinstema' f'Qorti Distrettwali. Kif issemma' hawn fuq, dejjem tista' tappella kontra deċiżjoni tal-Qorti Distrettwali.

L-aħħar aġġornament: 18/01/2024

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdahhal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew deċiżjoni li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.